

“Όταν δὲ διηγείτο ὁ Κομμουνδούρος τὸ συμβάν, ἔλεγε :
— Εὐρέτε πόσοι ἀπεδείχθη ὅτι ἦσαν οἱ λευθοῦχοι, οἱ
ὅποιοι μετ’ ὑπενθύμιζον ὅτι μετ’ ἔσωσαν; Τὸ ὀλιγώτερον
ἐκατὸν περιῆρτα!

“Όταν ἓνας πατριὰς μετέβη ποτε εἰς τὸν αἰκὸν τοῦ καὶ
τὸν παρεκάλει νὰ διατάξῃ τὴν ἀστυνομίαν ὅπως ἀποβάλλῃ
κοινὴν γυναίκα, ἣτις ἐσκανδάλιζε τὴν ἐνορίαν τοῦ, ὁ Κομ-
μουνδούρος ἀφελέσττατα, ἀλλὰ καὶ χριστιανικώτατα, τοῦ
εἶπε :

— Πάρτε τιν εἰς ὑπὸ τὴν προστασίαν σας!...

Ἄρχαιος λόγιος τὸν ἠνώχλει φιθερά, ζητῶν μικρὰ βοη-
θήματα.

“Ότε ὁ πτωχὸς λόγιος εἶχε βραχνιάσει καὶ δὲν ἠδύνατο
πλέον νὰ ἀρθρώσῃ λέξιιν.

Πολιτικὸς φίλος λέγει εἰς τὸν Κομμουνδούρον :

— Τώρα ποῦ τοῦ πήρε ὁ Θεὸς τὴ φωνή, δὲν θὰ σὰς ἐνο-
χλῆ πλέον.

— Τί ὠφελεῖ! ἔπρεπε νὰ τοῦ πάρῃ καὶ τὸ χέρι τοῦ!

ΚΩΜΙΚΑ

Καὶ αἱ κηδεῖαι ἔχουσι τὰ κωμικὰ των ὅπως καὶ αἱ χα-
ραὶ ἔχουσι τὰς λύπας των. Κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τοῦ νε-
κροῦ ἢ ἐκδήλωσις τοῦ ἄλγους ἐνεφανίζετο ποικιλομόρφως
εἰς τὰς ἰδέας, εἰς τὰ αἰσθήματα, εἰς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς,
εἰς τὸ βᾶδισμα, εἰς τὸ βλέμμα καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς
κινήσεις τοῦ σώματος.

Εἷς τῶν λατρευτῶν τοῦ νεκροῦ ὄφθη πεντάκις εἰσελθὼν
εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς σοφοῦ, ὡσάκις δὲ ἠσπάζετο τὸν νεκρὸν
ἐξέβαλλε κατὰ γράμμα μυκηθμοὺς λέοντος.

Μία γυνὴ, συγγενὴς τοῦ ἀποθανόντος, ἀπὸ τῆς κλίμα-
κας ἀκόμη ἱκέτευε νὰ μὴ τὴν μιλώσουν δι’ ὅσα θὰ εἶπῃ εἰς
τὸν νεκρὸν καὶ ἐξεφώνιζε ἀκαταπαύστως.

Εἷς δημοσιογράφος κρατῶν στέφανον ἐστάθη εἰς τὴν θύ-
ραν, ἔκαμε ἐν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς, καὶ ἐν ἄλλο διὰ βι-
αίας ὤθησε τὸν πλήθους τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ ἱκρίου. Τότε
ἐστάθη πάλιν, ἐκύτταξε περίεξ, καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι τὸν
ἐβλεπον, ἐξέβαλε μίαν φωνάραν δυσυπολόγιστον, τρέμουσαν
συγχρόως, καὶ ἀπολήξασαν εἰς βραχνάτα!

Μία μοιρολογίστρα μετὰ δύο τρεῖς στροφάς, αἵτινες ἐ-
ξήντησαν τὸν παιητικὸν θησαυρὸν τῆς, λίαν τεχνιέντως
διὰ τῶν ἀγκώνων τῆς εἰδοποίησε τὰς περὶ αὐτὴν συναδέλ-
φους, συνεχίζων τὸν μοιρολόγι τῆς μετ’ ἄλλο

— Βοηθᾶτέ με, βοηθᾶτέ μεεεε! ὁ χορὸς μετ’ ἦχον βοηθη-
τικὸν ἐκλαβὼν τὴν ἐπίκλησιν ὡς συνέχειαν τοῦ μοιρολογιοῦ,
Βοηθᾶτε με βοηθᾶτε μεεεε ἐπανέλαβεν.

Πολλοὶ νησιῶται καταθέτοντες στεφάνους προσεφώνησαν
μετ’ ἄλλο τῶν, ἐν ἧ διεκρίθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τ’ αὐτοῦ
καὶ αἱ ἐκδουλεύσει τῆς τσαὶ τὰ λοιπὰ τσαὶ τὰ λοιπὰ.

Μία κατάθεσις στεφάνου συνοδευθέντος ὑπὸ φωνῆς ἰσ-
ραηλιτικῆς ὑπενθύμησε προσευχὴν ἰσραηλιτῶν παραδόξου ἦ-
χου καὶ λεκτικοῦ ἰδοῦ μία περικοπή: “Ἔστο μὲν τοῦτο ἄ-

— “Όχι, σὰν ἐπιστρέψῃς καὶ γίνῃς σύζυγος τῆς κόρης.

— Κι’ ἂν ἀποθάνῃς; ἀπάντησεν ὁ Ἰάκωβος γελῶν.

— Τότε, παιδί μου, θὰ πάρω μαζὶ μου τὸ μυστικὸν εἰς
τὴν τρύπαν ὅπου θὰ ρίθουν τὰ κόνικαλά μου.

— Ἄ! εἶνε κλένενα μυστικὸν; εἶπεν ὁ Ἰάκωβος σπου-
δάζων.

— Μὰ τὸν Θεόν.

— Γιὰ νὰ δοῦμε, Γεροκάτσικα, γιατί δὲ μοῦ τὸ λὲς ἀπὸ
τώρα;

— Γιατί ἡ ἰδέα μοῦ δὲν τὸ λέγει.

— Τέλος πάντων, πέσ μου τί θέλεις νὰ πῆς.

— Ἐν πρώτοις, παλληκάρι μου, τί γνωρίζετε περὶ τῆς
κόρης αὐτῆς; Ὁ λοχαγὸς Βαγιάν σὰς εἶπε ποῦ τὴν ἔβρε;

— Χθὲς δὲν ἐγνωρίζα τίποτα ἀκόμη, ἀλλὰ σήμερον πρὸ
μ’ ἐπληροφόρησε πὸς ἡ Ἰωάννα ἐμεινεν ὄρφανή, ὅτι τὸν
πατέρα τῆς τὸν ἐπιτίξαν κακοῦργοι ἰς τὸν Φροῦ, ὅ-
τι ἡ μητέρα τῆς ἀπέθανε ὑπερὰ ἀπὸ κάμποσαι ὥραις,
ἀφοῦ γέννησε τὴν Ἰωάννα, καὶ ὅτι καὶ οἱ δύο τοῦς ἦσαν
ἄγνωστοι.

— Καλὰ, βλέπω πὸς ὁ λοχαγὸς σοῦ διηγῆθηκε πᾶν ὅ,τι
εὐρέει.

Μήπως ἐσὺ γνωρίζεις περισσότερα, Γεροκάτσικα;

— Καὶ ναὶ καὶ ὄχι.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀπάντησις.

— “Όταν θὰ γίνῃς, παλληκάρι μου, σύζυγος τῆς Ἰωάννας,
τοῦ παιδιοῦ τῆς δυστυχίας, κατὰ πὸς τὴν ὀνόμαζαν ἰς τὸ
Βλαϊκούρ, τότε θὰ σοῦ δώσω μερικαῖς ὑποψίαις, ποῦ νὰ
μπαρῆσαι νὰ μάθῃς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς καὶ νὰ ἐπα-
νεύρῃς τὴν οἰκογένειάν τῆς.

Ὁ Ἰάκωβος ἐδράξατο τοῦ βραχίονος τοῦ ἐπαίτου.

— Πρέπει ἔμεσως νὰ μοῦ δώσῃς αὐταῖς τῆς ὑποψίαις,
εἶπε μετὰ φωνῆς τεταραγμένης.

Ὁ γέρον ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Σὰν θὰ νυμφευθῇς, σοῦ τῶπα.

— Μὰ σὰν πεθάνῃς;

— Τὴν τὸ χειρότερον.

— Ἐπειδὴ δὲν θέλεις τίποτε νὰ μοῦ πῆς, πρέπει νὰ ἀ-
ποκαλύψω τὸ μυστικὸν σοι εἰς τὸν λοχαγὸν Βαγιάν.

— “Όχι, δὲν εἶμαι τῆς γνώμης αὐτῆς.

— Καὶ ἐὰν σὲ ἀνάγκαζα νὰ οὐολογήσῃς.

— Πὸς;

— Ἄν σ’ ἔκαμνα ἀγωγὴν εἰς τὸ δικαστήριον.

— Ἄμ’ δὲν τὸ βλέπω πολὺ καλὸ τὸ μέσον. Φαίνεται
πὸς δὲν γνωρίζεις καλὰ τὸν Γεροκάτσικα, παλληκάρη μου;
ὁ Γεροκάτσικας εἶνε πεισματάρης, δὲν τὸν τρομάζουν οἱ
χωροφυλάκοι μετὰ τὰ μεγάλα τοῦς τὰ σπαθιὰ, οὔτε οἱ δικά-

λαβασάδρα τιχαλιμάδρα : ἴκος, τσίκος παρασίκος κουλου-
μίκκος στεφανιώκος κλπ.

Γραϊαί τινες, τῶν ὁποίων ἡ ρίς καὶ ἡ κάτω σιαγὼν ἡ-
νοῦντο εἰς χαριέστατον ἡμικύκλιον, ἐψιθύριζόν τι διὰ τῶν
ὀδόντων, τὸ ὁποῖον ὑπενθύμιζον τὸν χορὸν τῶν γερόντων
εἰς τὸν φάουστ.

Μερικοί, λαμβόντες τραγικώτατον ὕψος, ἀπευθύνοντο
πρὸς τὴν στέγην τῆς νεκρικῆς αἰθούσας, οἰνοὶ ζητοῦντες
ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. Τὸ θέαμα, ἐν-
νοεῖται, ἦτο ἀντάξιον φρενοκομείου.

* Ἀπὸ τοῦ ἀκρωτάτου τούτου σημείου τῆς παραφορᾶς με-
τέπιπτον ἄλλοι εἰς τὸ ἀντίθετον τῆς ἀφελυῆς ἐκδηλώσεως
τοῦ πένθους. Εἶδον ἓνα κρατοῦντα στέφανον, ὅστις μακρό-
θεν ἐτι ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς σοροῦ μετὰ ψυχικοῦ τρόπου
τινα ἀλγους καί. . . ἀπῆλθεν !

Ἐτερος εἰσῆλθε μὲ ἀργὸν βῆμα, ἐθεώρησε τὸν νεκρὸν ὀ-
λίγον, ἐχαμογέλασε καὶ ἀνεχώρησε.

Πολλοὶ ἀπήγγειλαν στίχους αὐστοςχεδίου, ἄλλοι παρε-
σκευάζον τοιούτους, τινὲς ἠγανάκτουν καὶ ἐξέπεμπον ἀράς
κατὰ τῶν ἀντιπάλων τοῦ πολιτικῶν, καὶ ἄλλοι κατὰ τῶν
ιατρῶν. Καὶ εἰς ὁπαδὸς τοῦ Πύργου καταθυμωμένος:

— Πῆγανε καὶ φώναζαν τὸν Πυρλὸτ, ἐνῶ μποροῦσαν νὰ
φωναῖζον καὶ τὸν Πύργου. Τὸν πῆραν τὸν ἄνθρωπον σ' τὸ
λαϊμό τους.

σταὶ μὲ τὰ μακρὰ καπέλλα, μὲ ταῖς στρεψοδικίαις τους δὲ
θὰ κατορθώσουν νὰ βγάλουν λέξι ἀπὸ τὸ στόμα μου, ἀπ' ἐ-
κειῖνα ποῦ δὲν θέλω νὰ πῶ οὔτε ἡ καρμανιόλα αὐτῆ θὰ
μὲ ἀναγκάσῃ ν' ἀνοίξω τὸ στόμά μου.

— Γεροκάτσικα, σὲ παρακαλῶ, σὲ καθικετεύω.

— Σὰν ἐπιστρέψῃς παλληκάρι μου, σὰν ἐπιστρέψῃς. Θάρ-
ρος, νέε στρατιῶτα· καλὸν ταξίδι καὶ καλὴν ἐπιτυχίαν!

Καὶ στραφεῖς ὁ γέρον ἐπαίτης ἔφυγεν ὅσῳ ἡδύνατο τα-
χέως.

* Ὁ Ἰάκωβος στάς πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος ἐν τῇ αὐτῇ θέ-
σει, ἔπειτα σείων τὴν κεφαλὴν.

— Πρέπει νὰ ἦμαι πολὺ ἀπλὸς νὰ κάθουμαι τώρα νὰ πι-
στεύω τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ παλῆγοι, εἶπε· εἶνε δυνα-
τὸν νὰ γνωρίζῃ περισσότερα ἀπ' τὸ νουνό μου; Μήπως οἱ
δικασταὶ καὶ ἡ ἀστυνομία δὲν ἔκαμαν τόσαις ἐξέτασας; Ὁ
Γεροκάτσικας εἶνε ἓνα, γεροπανούργος· θέλησε νὰ διασκε-
δάσῃ μαζὺ μου· νὰ μὲ κοροιδέψῃ.

Γ

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣ Σ ΤΟΥ ΝΕΟΣΥΛΛΕΚΤΟΥ

* Ὁ Ἰάκωβος Γρανδὲν ἀνεχώρει, ἦτο καθ' ὁδόν. Ὁ Ἰάκω-

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΝ

(ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Δρούδα, 26 Ἰανουαρίου

Γράφω ἐκ τοῦ χωρίου Δρούδα, ὅπερ ἕνεκα τῶν Ὀλυμπίων
κατέστη γνωστὸν. Ἐκ τῆς ὑψηλῆς θέσεώς που θεᾶται τις
τὴν περὶξ περιοχὴν περιβεβλημένην ρωμαντικώτατον μαν-
δύαν.

Τῷ ὄντι. Βλέπεις πέραν τὸν ἐρωτικὸν Ἀλφειὸν χωροῦ-
τα ἡσύχως, ὅπως ἀνεύρη τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ Ἀρέθουσα·
περὶξ ἀμπελωνας, σταφιδῶνας, δάση, θαλεροὺς λόφους, θά-
λασσαν, ὀρίζοντα ἀπέραντον. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ κάτωθι, τὰ
ἐρείπια τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπίων, καὶ τὸ Κρόνιον ὄρος ὑπερ-
θεν αὐτῶν κωνοειδὲς καὶ φαλακρόν, μάρτυρα τῆς δόξης καὶ
τῆς καταπτώσεως τοῦ τόπου τούτου· ὁ γηραιὸς Κλάδεος
παραπλεύρως αὐτοῦ κελαρύζων φλυάριος προσπαθεῖ ἐπιμό-
νως νὰ καυφαγή ἐκ νέου τὸν τῶς τεθαμμένον ἱερὸν χώρον,
ὅστις ἤδη μετὰ αἰῶνας εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Μ' ὄλην τὴν
ἱερότητά του ὁ ποταμὸς οὗτος εἶνε βέβηλος, τὸ δὲ ρεῖθρόν
του παμφάγον. Δὲν φεῖδεται οὐδενός. Καὶ τὴν νεωστὶ ἀκό-
μη ζευχθεῖσαν γέφυραν, μικροῦ δεῖν κατέτρωγεν, ἐὰν τοῦ
προσφιλοῦς Δημητριάδου, ἀληθοῦς κερβέρου τῶν ἀρχαιοτή-
των ἡ μέριμνα δὲν ἔσωζεν αὐτήν.

* Ἄναρρηχθήτη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Στῆθι
εἰς τὸν ὀπιθόδομον αὐτοῦ, εἰς τὴν θέσιν ἐν ἣ ὁ Ἡρόδο-
τος ἀπήγγειλε τὰ γλαφυρὰ ἔργα του, καὶ τότε θὰ αἰσθαν-
θῆς ποῦ εὐρίσκεσαι. Θὰ καταληφθῆς ὑπὸ ρίγους ἀσυνήθους,
καὶ θὰ ταπεινωθῆς πρὸ τῶν ἐνώπιόν σου ἀπειραριθμῶν
μνημείων τῆς τέχνης. Οἱ καταπεσόντες ἀτάκτως παμμέγι-

βος Βαγιάν, ἡ Ἰωάννα καὶ πέντε ἢ ἕξ σύντροφοι τοῦ νεαροῦ
στρατιώτου συνώδευον αὐτάν. Δωδεκάς νεανίων τρεφόντων
μεγάλην φιλίαν πρὸς τὸν νέον συνηνώθησαν μετὰ τῶν συν-
οδευόντων αὐτόν. Ὁ Φιντέλης προηγείτο τῆς συνοδείας.
Δὲν εἶχον ἐτι ἀπομακρυνθῆ κατὰ πολὺ ἀπὸ τὸ Μαρεῖλ, ἀλλὰ
εἶχον διέλθει τὴν κοιλάδα ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Φροῦ,
ὅστις εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου λευγῶν ἀπὸ
τὸ Μαρεῖλ, ἐκ τοῦ μέρους ἐνθα ἐκβάλλει εἰς τὸν Σηκουάνα.
Ἦδη ἀνίρχοντο τὸν λόφον τῆς Ἀγίας Ἀννης, ἐπὶ δὲ τοῦ
ὄροπέδιου ἐμελλον διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ σφίγγουν τὰ
χέρια καὶ ν' ἀποχαιρετηθοῦν.

Ἡ ὁδὸς ἦτον ὡραία μετὰ τοῦ διπλοῦ στίχου τῶν πλα-
τάνων, ὧν τὸ πράσινον φύλλωμα, ἐφ' οὗ μυρία ἄσματα πτη-
νῶν ἠκούοντο, ἀπῆστραπτεν ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ριπτομένων
πρώτων ἠλιακῶν ἀκτίνων. Ἡ ὁδὸς αὕτη συντέμνει τὸν λό-
φον ἐλαττοῦσα τὴν ἀνωφέρειαν αὐτοῦ καὶ περικάμπτεται τὸν
φαιόχρου γήλοπον, εἶδος ἀποκρήμου ἀποτελουμένου ἐκ
σωροῦ πελωρίων βράχων κειμένων ἐπὶ τῆς ράχους τοῦ ὄρους
καὶ ὁμοίων τῷ κυρτώματι τῆς καμήλου. Ὁ φαιόχρους γή-
λοφος, πλήρης πετρῶν, σκοπέλων καὶ ἀποτόμων προεξοχῶν,
καλύπτεται ἀπὸ παχέος στρώματος ἀκανθῶν, ἐφ' ὧν οὐδέ-
ποτε ἐπάτησε ποὺς καὶ ὑψ' ἄς κρύπτονται πελώρια χάσμα-
τα, φρικαλέα βάραθρα. Ἀπρόσιτος εἰς τὸν ἄνθρωπον, μὴ
τολμῶντα νὰ ριψοκινδυνεύσῃ ἐν αὐτῷ, ὁ φαιόχρους γήλο-
φός εἶναι ἡ κατοικία τοῦ ἀετοῦ καὶ τῶν νυκτερινῶν πτηνῶν.